

BUDAFOK – BELVÁROS

SZABADTÉRÉPÍTÉSZETI TERVE

BUDAFOK – DOWNTOWN

OPEN SPACE DESIGN PLAN

SZERZŐ/BY:
ZELENÁK FRUZZINA

LEKTOR/REVIEWER:
JÁMBOR IMRE

Budafok-Belváros a főváros XXII. kerületének igazgatási központja. A kerület Budapest délnyugati kapuja, jelentős szerepe van az agglomerációs övezetben lévő települések és a főváros kapcsolatában.¹ Az emberek mentális térképére azonban Budafok belvárosa jellemzően más tényezők miatt kerül. Sokan a Balaton irányába tartó vonatok még fővárosi vasúti megállóhelyként ismerik, vagy jellemzően a Leányka utca hatalmas paneltömbjei hagynak maradandó nyomot, sokunknak pedig éppen a Törley-kastély cizellált tornyai jutnak eszünkbe. A terület azonban ennél sokkal többet jelent, többet kínál.

Hamvas Béla *Az öt géniusz* című művében azt írja: „A helyet nem szabad összevetésztetni a térrel. A tér és a hely között az a különbség, hogy a térnek száma, a helynek arca van. A tér, ha csak nem kivételes, minden esetben pontos vonalakkal határolható, területe négyzetmilliméterre kiszámítható és alakja körzövel és vonalzóval megrajzolható. A tér mindig geometriai ábra. A hely mindig festmény és rajz, és nincs belőle több mint ez az egy. A térnek képlete, a helynek géniusza van...”. Hamvas kiválóan fogalmazta meg azt a gondolatot, mely értelmében egy tervezési helyszínt, jelen esetben Budafok-Belvárosát nem csu-

pán a racionális, tényszerű oldalról érdemes megközelíteni. A mélyebb, a területet szemlélőnek láthatatlan kapcsolatok feltárásával komplexebb képet nyerhetünk a területről. Budafok városi szövete, mely megrajzolható, „terület négyzetmilliméterre kiszámolható”, önmagában is lenyűgöző textúrát ad. Azonban, ha megismerjük a terület történelmét, kultúrtörténeti hagyományait, ráeszmélünk, hogy a mérhető szövetben az évtizedek, évszázadok eseményei jelennek meg, melyet a grafikai mintázatból ki lehet olvasni. S hogy miben rejlik a budafoki „genius loci”? Talán e kérdésre adott szubjektív válasz alakítja ki tervező és a tervezési terület között azt a kapcsolatot, melynek eredményeképp a (szabadtérépítészeti) terv nem csupán vonalak halmaza lesz, hanem a terület rejtett értékeinek kibontója, hordozója, amiben benne rejlik a tervező személyiségének, a helyhez való kötődésének vizuálisan megjelenő tükörképe.

TERVEZÉSI ELŐZMÉNYEK, A TERÜLET BEMUTATÁSA

Budapest XXII. kerületének önkormányzata 2009 júniusában tervpályázatot hirdetett a budafoki új piac épületének

¹ Integrált Városfejlesztési Stratégia – 2008–2013 Budafok-Tétény, Budapest XXII. kerület. Budapest, 2008.

1

1. kép/pict.:

Budafok-Belváros
elhelyezkedése
Budapest
városszövetében /
Location of
Budafok-Downtown

FORRÁS / source:
WWW.PROFILA.HU/

SITE MEDIA/
UPLOAD/029/L -

34453029.JPG (2011.
03. 07), ILLETVE A
TELJES KÉP ÉS A
CIKKBEN NEM JELÖLT
KÉPEK FORRÁSA A
SZERZŐ, ZELENÁK
FRUZSINA, 2011

Budafok-Downtown is the administrative central of Budapest, District XXII. The district is the South-Western gate of Budapest and enjoys a major role in the relationships among settlements in the agglomeration area.¹ However, Budafok-Downtown became known for different reasons. For some, it is known as the Budapest train station on the way to Lake Balaton; for others, the enormous block of flats on Leányka Street; or, for yet others, for its highly-ornamented towers of Törley-Castle. But this area offers a lot more.

Béla Hamvas writes in *The Five Geniuses*: "Place must not be mistaken for space. The difference between space and place is that space has a number and place has a face. Space, if it is not an exceptional one, is defined by borders; the area can be exactly calculated and drafted by compasses and rulers. Space is always a geometrical diagram. Place is always a painting and drawing - they are nothing like each other. Space has an algorithm, place has a genius...". Hamvas summarizes the idea in a very nice way, in which accordingly the planning scene - in this case Budafok-Downtown - should not only be approached from the rational point of view, but we should investigate the deeper relationship, discovering a

more complex picture from the area. The urban texture of Budafok, which can be drawn and as a space "can be exactly calculated" gives an impressive texture in itself. If we get to know the historical, cultural background of the area we recognize the events of centuries that can be read out of the pattern. And what lies behind the „genius loci” of Budafok? Perhaps, the subjective answer to this question forms the relationship between designer and space, resulting in an (open space design) plan not only consisting of a bunch of lines, but the mirror of the architect, carrying the personality and the attitude towards the area.

PLANNING ANTECEDENS, DESCRIPTION OF THE AREA

In 2009 June, the Local Government of District XXII. Budapest, announced a tender for designing the new market building and the surrounding area.² The incoming tenders brought mainly urban planning and architectural solutions, and an open space design concept. The aim of my thesis is to contemplate the winning tender and analyze it with a critical point of view of designing the open space plans of Budafok-Downtown, with

¹ *Integrated Urban Development Strategy - 2008-2013 Budafok-Tétény, Budapest XXII. kerület. Budapest, 2008.*
² <http://epiteszforum.hu/node/12934>
(2011. 03. 07.)

tervezésére és környezetének város-építészeti rendezésére.² A beérkezett pályaművek elsősorban városrendezési- és építészeti megoldásokat „hoztak”, melyek kiváló alapot nyújtottak a kert- és szabadterépitészeti koncepció elkészítéséhez. Diplomamunkám célja volt a nyertes pályamű továbbgondolása, kritikai szemmel történő értelmezése; és Budafok-Belváros szabadteréinek tervezése, kiemelt figyelemmel a Városház tér környezetére.³

A tervezési terület Dél-Budán a Duna jobb partján helyezkedik el (1. kép). Nyugatról a Budapestet Székesfehérvárral összekötő vasút, északról a Duna utca, keletről a rendkívül forgalmas Mária Terézia utca, délről a Városháza tömbje határolja. A terület városszerkezeti kompakt egységet alkot, benne két fontos zöldterülettel: a Szent István térral és Városház térral.

A történelmi kutatás és a terület vizsgálata során feltárt adottságok közül három, a tervezést befolyásoló alappillért fontos megemlíteni. Az első, hogy a tervnek mindvégig igazodnia kell Budafok unikális városszerkezetéhez, mely a történelem során a terület geomorfológiai adottságaihoz, valamint a kultúrtörténelmi sajátosságokhoz (szőlőtermesztés, kőbányászat) igazodott. Amíg

a domboldali utcák a szintvonalakat követik, addig a mai, sík területen fekvő városközpont szerkezete eltérően alakult (2. kép). A Duna feltöltött területén a 30-as évektől a laza, ligetes beépítés lett a jellemző. Itt alakulhattak ki azok a teresedések, melyeknek jelentős szerepe volt abban, hogy a későbbi évtizedekben a város központja ezen a területen jöjjön létre.⁴ Az organikusan fejlődő városszövegtől a 70-es években épült tizenegy szintes lakótelepek teljesen idegenek, melyek jól láthatóan fogják közre északi és déli irányból a városközpontot.

A második alappillért a város első rendezési terve adja (3. kép), melyet 1929-33 között Weichinger Károly⁵ építész közreműködésével Szesztay Sándor készít el. Ez a terv fekteti le a jelenlegi belváros beépítésének alapjait, valamint kijelöli a Játék utcát, mely a lehatárolt terület fontos szerkezeti- és látványtengelye (4. kép).

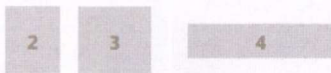
A tervezés harmadik pillérét Budafok egyedülálló kultúrtörténelmi hagyományai képezik. A XX. század elején meginduló iparosodás nemcsak azért meghatározó jelentőségű, mert bekapcsolta a városrészt a főváros gazdasági vérkeringésébe, hanem azért is, mert ennek következtében olyan, ma műemlékként számon tartott épületegyüttesek születtek

² <http://epiteszforum.hu/node/12934> (2011. 03. 07.)

³ A pályázati anyagból a városépítészeti és építészeti tervek diplomamunkámban való felhasználásához az Urbanitás Kft. részéről Berényi Mária, a Kertész Építész Stúdió részéről Kertész András DLA építészek hozzájárultak.

⁴ Budafok-tétény Budapest XXII. Kerület, Budafok-belváros Kszrt, Alátámasztó munkarészek - egyeztetési anyag. Urbanitás Kft. Budapest, 2002.

⁵ Weichinger Károly (1893-1982), Kosuth-díjas építész. 1946-tól a budapesti Műegyetem II. számú középülettervezési tanszék nyilvános rendes, majd nyugdíjba vonulásáig, 1969-ig tanszékvezető egyetemi tanára. Főbb tervezései: a Budapesti Központi Városháza; a gellérthegy-i pálos kolostor. Magyar Életrajzi Lexikon, <http://mek.niif.hu/00300/00355/html/index.html> (2011. 03. 07.)

2. kép/pict.:

A közterületek térszerkezetének kiemelése jól szemlélteti az egyes településrészek -domborzati adottságából fakadó - sajátos karakterét,

kapcsolati rendszereit (piros vonallal a tervezési terület lehatárolása) / Highlighting the structure of public place, the proportions and relational systems between each

settlement parts can be easily define; the planning area is bordered by the red line

3. kép/pict.:

Weichinger Károly – Szesztay Sándor rendezési terve, 1929-33. / The

settlement plan of Weichinger Károly – Szesztay Sándor, 1929-33.

FORRÁS/SOURCE: BUDAPEST RÉGI TÉRKÉPEI I., ARCANUM ADATBÁZIS.

4. kép/pict.:

A Játék utcai látványtengely a Városház térről az evangélikus templom irányába / The view from City Hall Square to the Evangelical Church

special attention to the City Hall Square area.³ The planning area lies on the right side of the Danube in South Buda (Picture 1.). It is bounded on the west by the Budapest-Székesfehérvár railway line, from the north by Danube Street, from the east by the heavy-trafficked Mária Terézia Street and from South by the City Hall. From the urban structural point of view, this area forms a compact unity with two main green areas: The Szent István square and the City Hall square. According to the historical background and area research, I have identified three main keystones influencing the design. The first one is that my plan has to fit into the unique urban structure of Budafok, which was formed to the geomorphologic and culture historical (wine growing, stone mining) attributes of Budafok. While the streets on the hills are following the map contour, the structure of today's downtown area on flat ground was formed in a different way (Picture 2.). From the 1930s, on the area along the (filled-in) banks of the Danube mainly, the lightly built-up areas became prevalent. Here was the area that gave rise to spaces that enjoyed a major role in the future decades, forming the center of city in that particular area.⁴ From the organically-developing urban texture, the eleven storey blocks of flats of the 1970s – which distinctively surround the city central from North and South – are totally alien.

The first settlement plan gives the second keystone (Picture 3.), which was designed in 1929-33 by Szesztay Sándor,

with the contribution of architect Károly Weichinger⁵. This plan gives the base of the built-up plans of the downtown today, and marks the Játék Street, which is an important structural and visual axis of the city (Picture 4.)

The third keystone of the plan is based on the unique cultural-historical background of Budafok.

The industrialization at the beginning of the twentieth century had a major impact, not only because it integrated Budafok into the economical flow of the Capital, but during this era many significant structures were built in the downtown area, such as the Czuba-Durozier, Szacelláry or Törley-Castle, considered to be a national monument today. Apart from all these obvious factors, in my opinion this era is very important because these brands made during the industrialization, created a very strong base and identity for Budafok (Picture 5.)

All in all, the current status and problems of the area have resulted from the unprofessional urban planning of the past 40 years (block of flats, Budafok Market area). It is a major source of conflict that the North-South traffic axis embracing the city centre is overloading the area with noise and disturbance. But Budafok has many outstanding valuable elements, including, for example, the monumental building of City Hall and many other monumental buildings that are enjoying the protection of the city council. Szent István and City

³ From the tender, the urban design and open space design plans were approved by Berényi Mária from Urbanitás Kft., Kertész András DL Architect from Kertész Építész Stúdió, to be used in my thesis.

⁴ Budafok-tétény budapest xxii. Kerület, budafok-belváros KSZT, Supporting plan fragments – pre-accepted material. Urbanitás Kft. Budapest, 2002.

⁵ Weichinger Károly (1893-1982), Kossuth-award architect. From 1946 teacher of Budapest Műgyetem II. Department of Public Building, up to retirement in 1969 head of department, university teacher. Major designs: Budapest Central City Hall; Pálos Abbey of Gellérthegy. Magyar Életrajzi Lexikon, <http://mek.niif.hu/00300/00355/html/index.html> (2011. 03. 07.)

tek Budafok központjában, mint a Czuba-Durozier, a Szacelláry vagy a Törley-kasztély. Mindezekben a kézzelfogható tényezőkön túl, úgy gondolom, hogy azért rendkívül fontos ez az időszak, mert az iparosodás következtében keletkezett „védjegyek” tudtak erős alapokat, mély identitást adni Budafoknak (5. kép).

A terület jelenlegi állapotát vizsgálva megállapítható, hogy a városközpontban megjelenő problémák az elmúlt 40 év átgondolatlan városrendezési folyamatainak köszönhetőek (paneltömbök, budafoki piac területe). Jelentős konfliktusforrás, hogy a belvárost közrefogó észak-déli irányú közlekedési tengelyek óriási zaj- és rezgésártalommal, levegőszennyezéssel terhelik a területet. De e konfliktusok mellett Budafok belvárosa vitathatatlanul bővelkedik kiemelkedően értékes elemekben. Ilyen a Városháza műemléki épülete és számos, fővárosi védettséget élvező épület. A Szent István tér és a Városház tér kiváló arányokkal rendelkezik (6.–7. kép), szervesen beépültek a városi szövetbe, valamint területükön idős, jellegzetes habitusú fák találhatók, melyek pótolhatatlan értéket képviselnek.

KONCEPCIÓ ÉS SZABADTÉRÉPÍTÉSI TERV

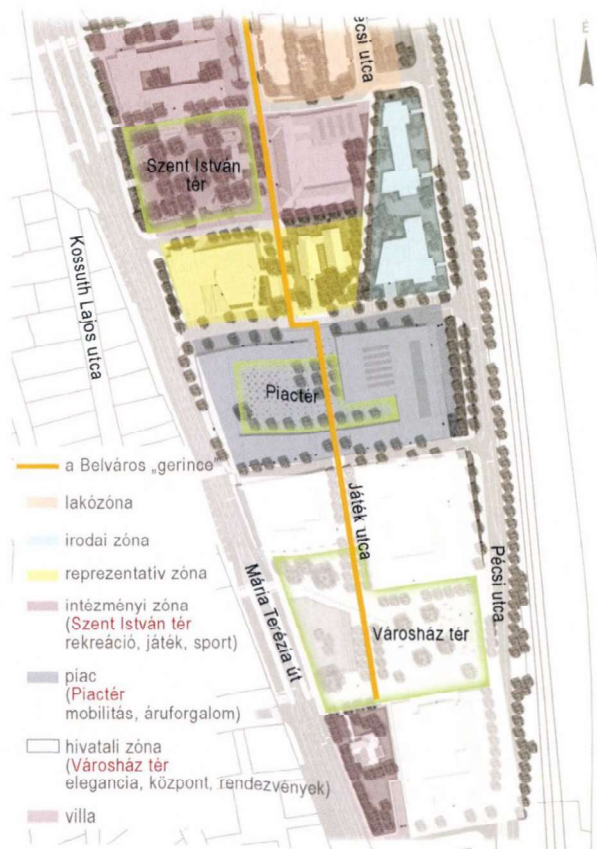
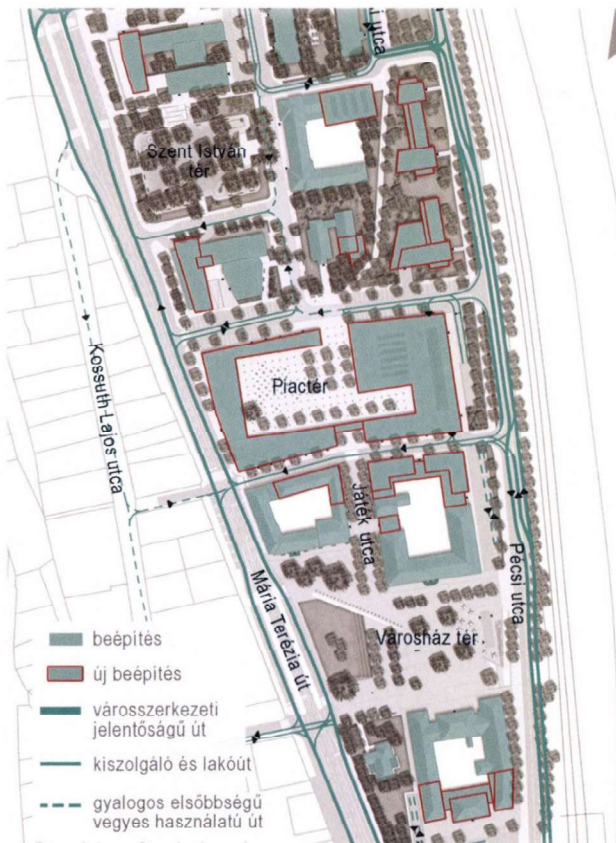
Budafok-Belváros megújulása, a városközponti szerepkörhöz illeszkedő szabadter- struktúra – a piac tömbjének rehabilitálásán túlmenően – csak úgy jöhet létre, ha a közlekedési infrastruktúrát új alapokra helyezzük (8. kép). A legfontosabb változás, melyet Budapest Főváros Településszerkezeti Terve és az említett pályázat is előírányoz: a Pécsi utca megépülése, valamint a Mária Terézia út forgalmának kétirányúvá alakítása. Javaslatom szerint azonban a Játék utcában haladó tengelyt, valamint a Városház teret elsősorban a gyalogos forgalom számára érdemes feltárni.

Budafok belvárosa a tervezett beépítés és funkciók alapján 7 egységre tagolódik (9. kép). Ezek karakterükben is hoznak különbséget, de élesen nem különülnek el egymástól. Egyrésztől koherens városi szövetet alkotnak az egyes zónák, másrésztől a Játék utca, a terület „gerince” összefűzi őket. Diplomamunkámban elsősorban a három nagy közösségi tér (a Szent István tér, a Piac tér és a Városház tér) más-más szerepének megfelelő kialakítására és ezek kapcsolatának megformálására fordítottam hangsúlyt. Ennek megfelelően

dolgoztam ki a teljes terület szabadter rendezési koncepcióját (10. kép).

Koncepcióm szerint a Szent István tér, mely a szakorvosi rendelőintézet és az iskola intézményi zónájához tartozik, Budafok-Belvárosának igazi gyöngyszeme. A rendkívül jó terepadottságokkal rendelkező, süllyesztett tér arányait és az itt lévő, idős vadgesztenye fákat (*Aesculus hippocastanum*) feltétlenül meg kell őrizni. A hatalmas fák lombkoronája felülről zárja a teret, ezáltal egyedi atmoszférát teremt számára. Akár „szabadtéri kuckó”-nak is tekinthető a tér, ami egyértelműen játékra hív. Úgy gondolom, hogy itt a kikapcsolódás, a feltöltődés, a szabadidő aktív eltöltése lehet az elsődleges funkció, ezért ide egy játszóparkot terveztem.

A Piac tér kialakításánál a mozgás és az vásár hangulatának visszatükrözése, valamint az új épület funkcióival való összhang, annak racionális formavilágához való illeszkedés vezetett. Fontos tényező, hogy a Játék utca a Piac épülettömbjei között „feloldódik”, kizárólag gyalogos forgalmú terepedéssé szélesedik. A térre egyedi tervezésű mobil bútorokat telepítettem, melyek felhasználhatósága sokrétű lehet. Időszakos rendezvények, esetleg koncertek, előadások esetén színpad épít-

Hall Squares have outstanding spatial proportions (Picture 6-7.), given that they are built organically into the city texture. Moreover, these squares contain old and typical tree species, which constitute irreplaceable values.

INTRODUCING THE BASIC CONCEPT AND THE OPEN SPACE DESIGN PLAN

Budafok-Downtown can only be renewed and be able to fulfil the role of a city centre – apart from rehabilitating the market block – if the transportation infrastructure can be based on new grounds (Picture 8.). The most important change directed by the Urban Structure Plan of Budapest will be the Pécsi Street construction and transforming Mária Terézia Street into a two way street. According to my recommendation, the axis going through the Játék Street should be worth opening only for the pedestrian traffic. After the proposed building up and functions, Budafok-Downtown can be separated into 7 areas (Picture 9.). These areas have different characteristics, but they do not separate sharply from each other. From one side, certain areas carry a coherent urban texture, from the other side Játék Street as a spine connects

them together. In my thesis I primarily emphasized the introduction of the role and development of three major public spaces (Szent István Square, Market Square and City Hall Square) (Picture 10.).

According to my concept, Szent István Square, which is part of the general practitioner's clinic and the school institution, is the real gem of downtown Budafok. I suggest keeping the proportions of the recessed square of this very well facilitated terrain, including protecting its stock of horse chestnut trees (*Aesculus hippocastanum*). The crown of huge trees would enclose the space from the top, creating a unique atmosphere there. It can also be considered as an inviting play space. In my opinion, the primary function of this place would be for spending free time, recreation, active relaxation – that is why I designed a playground there.

My design of Market Square was done in an effort to represent motion and the bustling atmosphere of trading goods in accordance with the functionality of the building. In other words, it is meant to fit into the rationalistic form design. It is an important element that the Játék Street dissolves among the blocks of

6. kép/pict.:

A Szent István tér az értékes vadgesztenyefákkal. / The Szent István square with the valuable horse chestnut trees

7. kép/pict.:

A Városház tér a Városháza épületével, háttérben a 70-es években épült paneltömbök / The City Hall square with the City Hall, block of flats of the 70's on the background

8. kép/pict.:

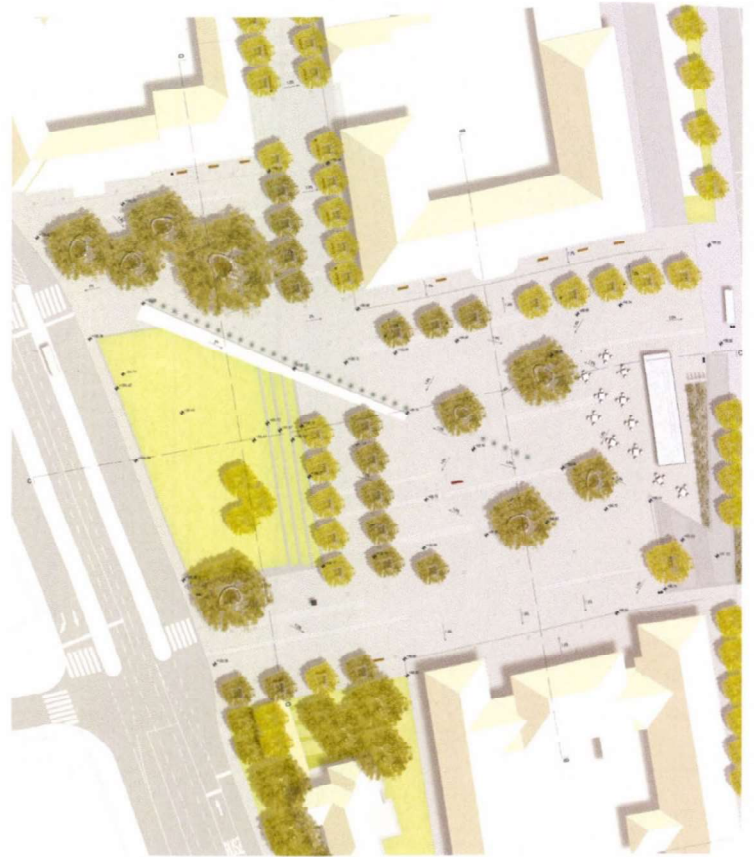
A tervezett beépítés és a közlekedés rendje / The planned building up and

transportation infrastructure.

FORRÁS / SOURCE: A SZERZŐ SAJÁT SZERKESZTÉSE A PÁLYÁZAT ELSŐ DÍJAS PÁLYAMŰVÉBEN JAVASOLT BEÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI KONCEPCIÓ ALAPJÁN / THE AUTHOR'S EDIT BASED ON THE TENDER'S WINNER PROJECT BUILDING UP AND TRANSPORT CONCEPT

9. kép/pict.:

A tervezési terület térhasználati zónái és kapcsolatrendje / The zones and functions of the designed area

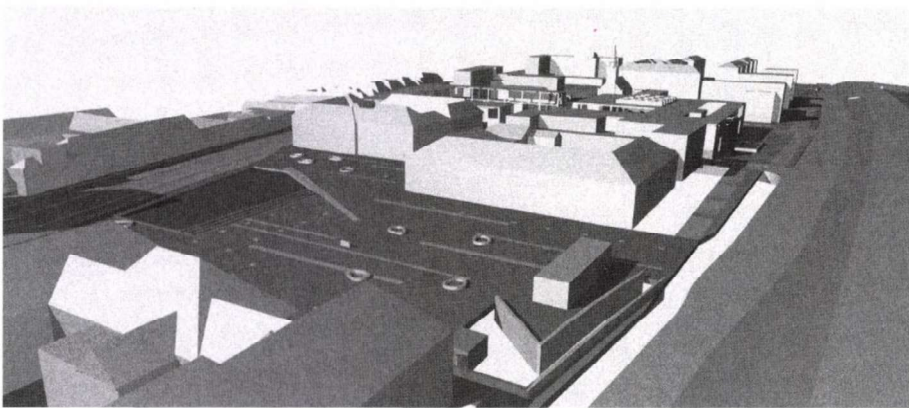
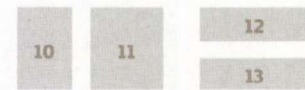
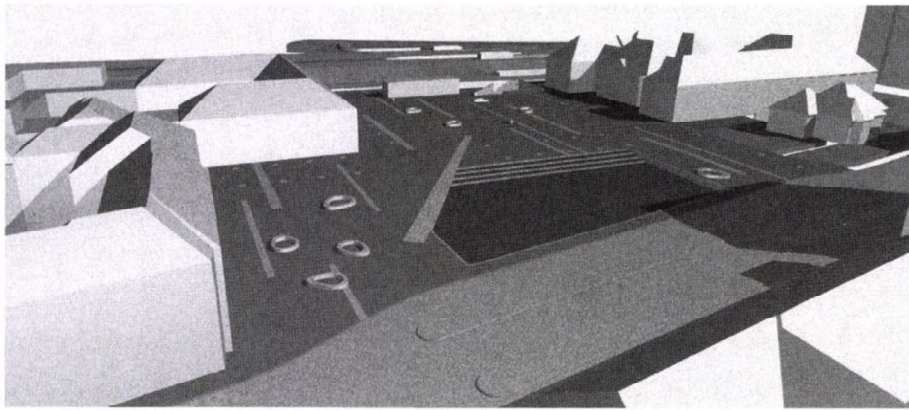
hető a multifunkcionális kubusokból, valamint a vendéglátóhelyek is hasznát vehetik ezeknek a tárgyaknak, amelyek ülőhelyként is funkcionálhatnak, ezzel erősítve a tér megtartó szerepét.

A budafoki Városház tér (11. kép) kiemelkedő identitás-hordozó szereppel bír, koncepcióm értelmében olyan helylye alakul, ahol „faltól-falig” a helyi közösség a tér, ami bár megbonthatatlan egységet alkot, mégis karakterisztikájában hordoz némi kettősséget. A Városháza és rendőrség közötti gránitburkolattal ellátott térrész nyitottabb, amíg a villa és a posta előtti terület magasabb zöldfelületi borítottságú zöld tér. A tér keleti oldalára egy kávéházat helyeztem, amit a közeli elővárosi vasúti- és buszmegállók jelenléte is indokol.⁶ A Városház teret egy látszóbeton sáv „vágja ketté”, mely a posta felőli gyalogosátkelő irányából vezet a Duna és Budafok-Belváros vasúti megállóhoz. A sáv egyfajta formai gesztus, burkolatba helyezett jel, mely a Duna felé irányulás egyfajta szimbóluma (12-13 kép). A vonalvezetését a terület Savoyai Jenő térhez, a Törley-kastélyhoz, valamint a történelmi Óvároshoz való viszonya határozta meg. A látszóbeton sávot egy nagyvonalú vízarchitektúra támasztja meg vertikálisan.

A tér tervezése során kiemelt figyelmet szántam a fasorok, valamint a meglévő koros faegyedek téralkotó szerepének kihangsúlyozására. A Játék utca látványtengelyében elhelyezkedő fasor vizuálisan erősíti a terület gerincét, valamint kapcsolatot teremt a Városház tér és a Piactér között, egészen az evangélikus templomig. A fasor mintegy „beúszik” a Városház tér területére is (14.-15. kép). A Városház tér egyik legnagyobb értéke, hogy területén hatalmas, idős fák állnak. A 80-100 éves példányok jelenlétének megünneplését szolgálja, hogy törzsük köré egy egyedi tervezésű műkö „gyűrűt” helyeztem el, mely ülőfelületként is szolgál; éjszakai megvilágításukkal a tér hangulatos elemeit adják (16. kép).

Budafok jelentős történelmi múltra tekint vissza, melyben meghatározó szerepe volt a szőlőművelésnek és a borászatnak. E kultúrtörténelmi hagyományokat kiemelkedően fontos adottságnak, s komoly turisztikai vonzerőnek tartom, a városrészben rejlő egyik legnagyobb lehetőségnek értékelem. Tervem szerint a Városház téren megjelenik egy, a több száz éves borászati múlt utaló szimbólum, a borkút, amelyet a Városháza és a rendőrség közötti területre helyeztem el. Alaprajzban ugyan alig jelenik meg

6 A tér ezen részére már a Weichinger-Szesztay terv is javasol beépítést. Nem véletlen ez, hiszen ez az épület zárna a térfalat a vasút felőli oldalról. A beépítés azonban sohasem valósult meg, a Városház tér L alakúra álmódott tere valójában a keleti oldalról máig nyitott maradt.

10. kép/pict.:
Budafok-Belváros
szabadtérrendezési
konceptió-terve /
Concept plan of
Budafok-Belváros

12-13. kép/pict.:
Tömegvázlatok a
Városház térről. /
Visualizations of the
City Hall Square

11. kép/pict.:
A Városház tér
szabadtérépítészeti
terve. / The open
space design plan of
City Hall square

Market Square into a wide, pedestrians-only space. I have designed unique, multi-functional mobile furniture in the Market Square. These cubes might be useful for building a stage for temporary events such as concerts or performances, or it can be used as seats by local restaurants or cafes, reinforcing the cohesive function of the place.

According to my concept, Budafok City Hall Square (Picture 11.) carries an outstanding role of local identity, becoming such a place where space belongs fully to the local community. The designed space, although it forms an unbreakable unity, carries some kind of a duality in its characteristics. The open space between the City Hall and the Police Station is covered with granite, whereas the area between the castle and the post office is a more highly developed green space. On the eastern side of the square I have put a building functioning as a coffee shop, meant to serve traffic at the nearby uptown train- and bus stations.⁶ The City Hall Square is "split" by a visible concrete line, starting from the pedestrian crossing by the Post Office towards the Danube and Budafok-Downtown train station. This concrete line is some sort of gesture from the

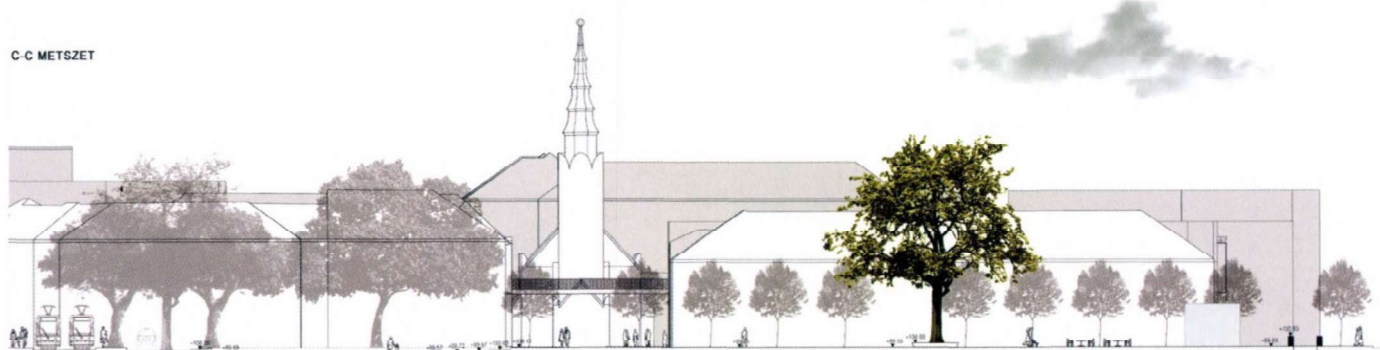
designer, a mental line aiming towards the Danube (Picture 12-13.). The tracing of the line is directed by the relationship towards the Savolyai Jenő Square, Törley Castle and the historical downtown. This visible concrete line is supported vertically by large scale water architecture. During the design I gave outstanding attention to the tree alleys, emphasizing the space creating role of elderly trees. The tree alley in the visual axis of Játék Street visually reinforces the spine of the area and creates a bond between the City Hall Street and Market Square up to the Evangelical Church. The tree alley "crawls" up to the City Hall area (Picture 14-15.). One of the largest strength of the City Hall Square is the enormous, old trees. As a celebration of the presence of 80-100 years old trees I have designed a unique "ring" around their trunk, functioning as a seat; with evening illumination, these elements give an evocative feeling for the space. (Picture 16.)

Wine growing and viticulture have always had a determining role in the cultural history of Budafok. I find these cultural-historical traditions of utmost importance in tourism attraction, which is considered to be one of the biggest opportunities in that part of the city. According to my plan, the symbol

⁶ For this part of the square, the Weichinger-Szesztay settlement plan has already suggested a method of construction. This is not a coincidence, because this is the building that would close up the space wall from the side of the railways. However, the building up has never gone through; the City Hall Square originally dreamt to be L shaped, still remained opened from the Eastern side.

C-C METSZET

D-D METSZET

egy ilyen pontszerű elem, mégis rendkívüli jelentőséggel bír. Egyrésztől kiváló kiegészítő kelléke lehet a Budafoki Bornapoknak és egyéb rendezvényeknek, másrésztől a mindennapokban fontos találkozóhelyet jelölhet a téren. A borkút üzemeltetéséhez rendkívül fontos a jó marketing tevékenység, miszerint Magyarország legkiválóbb borászatai mutathatnák be termékeiket egy ilyen lehetőségen keresztül. Úgy gondolom, a kút az önkormányzat szabályozása alapján időszakosan üzemelne, elsősorban a rendezvények és kiemelkedő események alkalmával, az év többi napján pedig hagyományos ivókútként funkcionálna.

ÖSSZEZGÉS

A tervezési feladatot mindvégig két oldalról, „a tér és a hely” irányából közelítettem meg. Habár a belváros hármastéri egységének tagjai – a Szent István tér, a Piac tér és a Városház tér – párhuzamosan „élnek” egymás mellett, funkcióikban nem konkurálni, inkább kiegészíteni, erősíteni kívánják egymást, mégis úgy érzem, a Városház tér némi többletjelentést is hordoz magában. Gondolom ezt azért, mert maga a teresedés Weichinger-i arányrendszere már

önmagában kiemelkedő értéket jelent, valamint a „díszletet” adó térfalak mintegy szabadtéri múzeum, a XX. század első felének jellemző építészeti stílusait egymás mellett mutatják be. A Városház tér ezért az elegancia, a reprezentáció és a protokoll események helyszíne, ahol olyan jelek kaptak helyet, melyek a budafoki identitást erősítik.

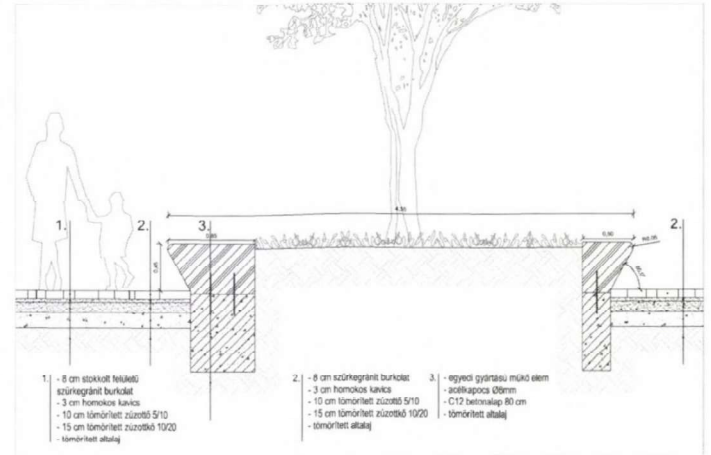
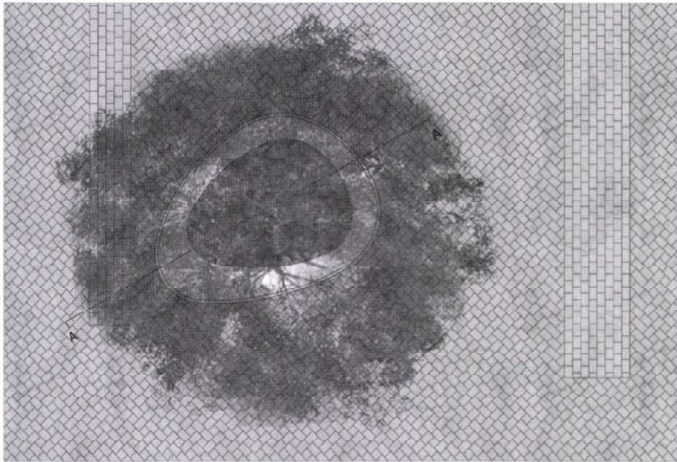
Budafok-Belváros szabadtereinek tervezése közben igazolódott az a gondolat, mely szerint „Valójában nem tereket kell vizsgálnunk, hanem városképi koncepciókat, nagyobb összefüggéseket, amelyeknek csupán egy-egy eleme a tér.”⁷ Ennek értelmében a diplomatervezés legfontosabb tanulsága, hogy egy intenzív városi terület szabadtérépítészeti arculatát érdemes egy tervezői koncepció szerint kialakítani, s hiba lenne a tereket egymástól függetlenül kezelni, még akkor is, ha azok térben önállóan lehatárolható egységeket alkotnak. ●

7 Pogány Frigyes: Terek és utcák művészete, Budapest, 1954.

14-15

16

14-15. kép/pict.: Metszetek / Sections
16. kép/pict.: A Városház tér idős fáinak törzsét körülölelő „gyűrű” / The unique “ring” around the trees of City Hall square

reflecting back to the hundreds of years of viniculture will appear in the City Hall Square. Between the City Hall and the Police Station, I have designed a wine-fountain. Although such an element barely appears on the ground plan, it has an utmost importance. From one hand it can be a useful accessory for the Budafok Wine Festival and other programmes; on the other hand it might mark a typical popular meeting point on the square in everyday life. For the operation of such a wine fountain, good marketing is indispensable; the finest wine-growers of Hungary would have the opportunity to introduce themselves. In my opinion, the wine fountain would be operated seasonally by the local government, primarily during the festivals and outstanding programmes; on the other days of the year it would function as an ordinary water fountain.

SUMMARY

Throughout the designing phase, I had a double-side approach: from the side of “space and place”. Although the members of the unity of the downtown trinity – Szent István Square, Market Square, City Hall Square – are living

side-by-side each other, they do not wish to rival in functions but rather complete, reinforce each other. However, I think the City Hall carries some sort of additional meaning. The reason why I share this opinion, because the proportion system of Weichinger in the spatial solution is an outstanding value in itself, as well as the space walls which give a scene for the early 20th century leading architectural styles and displaying them side-by-side, like an open space museum. City Hall square is the scene of elegance, representation and protocol where such symbols received a place which reinforce the identity of Budafok.

During the open space design process of Budafok-Downtown, the idea had been established that “In fact, we do not have to look at squares, but instead at urban concepts, major connections, which have squares as their elements.”⁷ According to this thought, the most important lesson of the thesis is that an open space design plan of an intense urban area is worth developing in one cohesive concept by one designer, and it would be a mistake to handle the squares separately – even if they are spatially independent from each other. ●

7 Pogány Frigyes: Terek és utcák művészete, Budapest, 1954.